

LOVGRUNDLAG

Lov om skibes besætning

I henhold til LOV nr. 15, 13/1 1997 om skibes besætning fastsætter Søfartsstyrelsen regler for krav til duelighedsprøverne og udstedelse af duelighedsbeviser. Disse regler er indeholdt i BEK nr. 184, 26/4 1999 som optrykt sidst i kapitlet. Kravene til fartstid er indeholdt i BEK nr. 273, 6/5 1998 om kvalifikationskrav til søfarende og om sønæringsbeviser.

Duelighedsprøver – Bekendtgørelse nr. 184, 26/3 1999

● Bemærkninger til bekendtgørelsen

Paragrafferne et til seks omhandler pensum til de forskellige prøver. Paragrafferne syv til seksten indeholder oplysninger om aflæggelse af prøverne og oplysninger af særlig interesse for kursuslærere. Disse oplysninger uddybes ved en rundskrivelse (Gruppe AU nr. 3/99) fra Søfartsstyrelsen samt i en *Vejledning til Undervisere*, der kan købes hos Dansk Sejlunion. Rundskrivelsen kan rekvireres fra Søfartsstyrelsen, og et uddrag af de elevrelevante afsnit er optrykt sidst i dette kapitel.

Bestået »Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere« giver ret til et »Bevis for bestået duelighedsprøve i sejlads«, der i rundskrivelsen også kaldes »Blåt fotokort«. Dette bevis skal, forsynet med foto og den eksaminationsbemyndigedes underskrift, indsendes til Søfartsstyrelsen for laminering, før det udleveres til eksaminanden.

Ønskes et sønæringsbevis udstedt, skal fritidssejlere foruden eksamenen også bestå syns- og høreprøven. Til de øvrige typer beviser kræves også visse krav til sejltid m.m. opfyldt.

● Duelighedsprøve i motorpasning

Pensum til duelighedsprøve i motorpasning kan læses efter *Duelighedsprøve i motorpasning* af Knud H. Friis. Sønæringsbeviset »Dueligheds-

prøve i motorpasning for erhvervs søfarende« udstedes efter bestået prøve og seks måneders fartstid i søgående skibe.

Sønæringsbeviset for duelighedsprøve i motorpasning for fritidssejlere kan udstedes, når duelighedsprøverne i sejlads for fritidssejlere og i motorpasning er bestået. I Søfartsstyrelsens Rundskrivelse Gruppe AU, nr. 5/99, version 1.0 af 23/4 1999 findes supplerende oplysninger om prøveaflæggelse, fartstidskrav, sundhedstilstand og gebyrer.

● Duelighedsprøve i sejlads for handelsskibe

Pensum til denne prøve er gennemgået i kapitlerne et til elleve. Personer, der ønsker duelighedsbeviset, skal udover at have bestået prøven inden for de sidste fem år **enten** have gennemført grundkursus for skibsassistenter og derefter have gjort dækstjeneste i søgående handelsskibe af 20 tons eller derover i mindst tre måneder, **eller** have gjort dækstjeneste i søgående skibe af 20 tons eller derover i mindst tolv måneder, hvoraf mindst seks måneder i handelsskibe. Desuden skal vedkommende opfylde visse helbredsmæssige krav samt have bevis som radiooperatør i GMDSS (ROC).

Søfartsstyrelsen har udsendt Rundskrivelse Gruppe AU, nr. 4/99, version 1.0 af 23/4 1999. Rundskrivelsen indeholder hovedsageligt oplysninger til prøveafholderne, og derudover er pensum fra bekendtgørelsen gentaget og specifikt er nævnt, at kendskab til bekendtgørelse nr. 240, 27/4 1998 om vagthold i skibe er et krav. Se herom nærmere i kapitel 3: Ansvar og vagthold.

For erhvervsbeviserne kan prøverne kun aflægges ved de godkendte navigations-, skipper- og søfartsskoler.

● Duelighedsprøve i sejlads for fiskere (bedstemand)

Pensum til denne prøve er gennemgået i kapitlerne et til ti. Personer, der ønsker duelighedsbeviset, skal udover at have bestået prøven inden for de sidste fem år **enten** have gennemført grundkursus for skibsassistenter eller et godkendt sikkerhedskursus for fiskere, og derefter have gjort dækstjeneste i søgående fiskeskibe på 7 tons eller derover i mindst tre måneder, **eller** have gjort dækstjeneste i søgående fiskeskibe på 7 tons eller derover i mindst tolv måneder. Desuden skal vedkommende opfylde visse helbredsmæssige krav.

For fiskerprøverne gælder også de to sidste afsnit nævnt under ovenstående afsnit om duelighedsprøve i sejlads for handelsskibe.

● Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere

Pensum til denne prøve er gennemgået i kapitlerne et til ni. Om brandbekæmpelse kræves dog kun orientering og ikke betjening af ildslukkere som krævet ved de to andre prøver.

For duelighedsprøven for fritidssejlere kræves i rundskrivelsen ikke specifikt kendskab til vagtholdsbekendtgørelsen, som nævnt ovenfor, men det er udtrykkeligt nævnt, at prøveaflæggeren skal »kunne redegøre for skibsførerens ansvar, samt de almindelige bestemmelser om vagthold i skibe«, og orientering om disse emner kan fås ved gennemlæsning af bogens kapitel tre om Ansvar og vagthold.

Speedbådsførerprøven – Bekendtgørelse nr. 185, 26/3 1999

● Bemærkninger til bekendtgørelsen

For at føre en speedbåd – som defineret nedenfor – skal man være fyldt 16 år og have bestået en prøve, som er godkendt af Søfartsstyrelsen.

Fritidssejlere, som i forvejen har bestået duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere, skal ikke aflægge den nye speedbådsprøve.

Bekendtgørelsen omfatter planende fritidsfartøjer. Ved hjælp af en simpel formel kan man regne ud, om ens fartøj er omfattet af de nye regler. Hvis fremdrivningseffekten i kW er lig med eller højere end den værdi, som fremkommer ved at gange

fartøjets længde med sig selv og lægge 3 til, er fartøjet omfattet af reglerne. Se eksemplet i skemaet til bekendtgørelsen. Ved hjælp af formlen – kW x 1,36 = hk – kan der omregnes, hvis effekten er angivet i hestekraft. Fartøjer på fire meter eller derunder er omfattet af reglerne, hvis fremdrivningseffekten er på 19 kW (26 hk) eller derover.

Speedbådsprøven er omfattet af duelighedsprøvebekendtgørelsen, og man kan selv indstille sig til prøven. Når man har bestået speedbådsprøven, har man også bestået den praktiske delprøve til duelighedsprøven i sejlads for fritidssejlere. Ønsker man således senere at tage duelighedsprøven, mangler man kun at tage den teoretiske delprøve.

Bekendtgørelse nr. 184, 26/3 1999 om duelighedsprøver m.v.

I medfør af § 19, stk. 1, og § 20, stk. 3, i lov nr. 15 af 13. januar 1997 om skibes besætning fastsættes:

Formål

§ 1. Bekendtgørelsens formål er at fastsætte vilkårene m.v. for afholdelse af

- 1) de prøver, som giver adgang til erhvervelse af:
 - a) Duelighedsbevis i sejlads,
 - b) Bevis som bedstemand i fiskeskibe,
 - c) Duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere,
 - d) Duelighedsbevis i motorpasning, og
 - e) Duelighedsbevis i motorpasning for fritidssejlere,

samt

- 2) den prøve, som kræves for at føre visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20.

Prøvernes omfang

§ 2. Til duelighedsprøve i sejlads skal demonstreres nødvendigt kendskab til:

- 1) Søvejsregler.
- 2) Navigation.
- 3) Behandling af farligt gods.
- 4) Forebyggelse af brand og betjening af brandbekæmpelsesmidler.
- 5) Skibes stabilitet.
- 6) Søsikkerhed.
- 7) Beskyttelse af havmiljøet.
- 8) Mindre skibes maskineri.

§ 3. Til duelighedsprøve i sejlads for fiskere skal demonstreres nødvendigt kendskab til:

- 1) Søvejsregler.
- 2) Navigation.
- 3) Forebyggelse af brand og betjening af brandbekæmpelsesmidler.
- 4) Fiskeskibes stabilitet.
- 5) Søsikkerhed.
- 6) Beskyttelse af havmiljøet.
- 7) Fiskeskibes maskineri.

§ 4. Til duelighedsprøve i motorpasning skal demonstreres nødvendigt kendskab til:

- 1) Dieselmotorens hoveddele.
- 2) Motorens arbejdsgang.
- 3) Motorens igangsætning, betjening under

- gang og motorens standsning.
- 4) Elektriske installationer i skibe.
- 5) Udførelse af hyppigst forekommende motoreftersyn.
- 6) Forebyggelse af brand og betjening af brandbekæmpelsesmidler og læsesystemer.
- 7) Beskyttelse af havmiljøet.

§ 5. Til duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere skal demonstreres nødvendigt kendskab til:

- 1) Søvejsregler.
- 2) Navigation.
- 3) Fartøjskendskab.
- 4) Styling og manøvrering af mindre fartøj.
- 5) Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer.
- 6) Søsikkerhed.
- 7) Beskyttelse af havmiljøet.
- 8) Fritidsfartøjers maskineri.

§ 6. Til prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 skal demonstreres nødvendigt kendskab til:

- 1) Søvejsregler.
- 2) Fartøjskendskab.
- 3) Styling og manøvrering af en hurtiggående motorbåd.
- 4) Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer.
- 5) Søsikkerhed.
- 6) Beskyttelse af havmiljøet.
- 7) Fritidsfartøjers maskineri.

§ 7. Detaljerede krav til pensum og kundskabsniveau samt prøvernes omfang og afholdelse fastsættes af Søfartsstyrelsen.

Afholdelse af prøver

§ 8. Duelighedsprøve i sejlads for handelskibe og duelighedsprøve i sejlads for fiskere aflægges ved navigations- og skipperskoler samt hertil godkendte skoler.

Stk. 2. For at kunne indstille sig til en i stk. 1 nævnt prøve skal vedkommende

- 1) opfylde de til erhvervelse af henholdsvis due-

lighedsbevis i sejlads og bevis som bedstemand i fiskeskibe foreskrevet fartstidskrav og

- 2) være i besiddelse af
 - a) vagtholdsbevis eller
 - b) en erklæring fra skibets fører, om at vedkommende har deltaget i brovagten, og herunder er blevet instrueret i samtlige opgaver vedrørende vagttjenesten.

§ 9. Duelighedsprøve i motorpasning aflægges ved maskinmesterskoler samt for personer, som af Søfartsstyrelsen er bemyndiget til at afholde prøven.

§ 10. Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere og prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 aflægges for personer, som af Søfartsstyrelsen er bemyndiget til at afholde prøven.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen fører tilsyn med prøvernes afholdelse.

§ 11. Personer, der forbereder til prøve, kan ikke afholde prøve for egne elever.

§ 12. De i §§ 8 og 9 nævnte skoler og bemyndigede personer samt bemyndigede personer efter § 10 udsteder dokumentation for bestået prøve efter §§ 2 til 6.

Stk. 2. Dokumentation for bestået prøve efter §§ 5 og 6 udstedes på særlige kort udfærdiget af Søfartsstyrelsen.

Stk. 3. De i stk. 2 nævnte kort fås for 40 kr. pr. stk. ved henvendelse til Søfartsstyrelsen.

Betaling for afholdelse af duelighedsprøver

§ 13. For afholdelse af prøve efter § 4 kan der forud for prøven af hver person, der ønsker at aflægge prøve, opkræves en betaling, der ikke overstiger 390 kr.

Stk. 2. For personer, der aflægger prøve i forbindelse med afsluttende kurser for skibsassistenter, som led i efteruddannelseskursus på en godkendt søfartsskole, eller i forbindelse med den af Søfartsstyrelsen godkendte skoleuddannelse for erhvervsfiskere, er prøven dog vederlagsfri.

§ 14. For afholdelse af prøver efter § 5 kan der forud for prøven af hver person, der ønsker at aflægge prøve, opkræves en betaling, der ikke overstiger 270 kr.

Stk. 2. Aflægges prøven ved to delprøver, kan betalingen for prøveafholdelsen deles, således at der betales ikke over 110 kr. for teoriprøven og ikke over 160 kr. for praktikprøven.

§ 15. For afholdelse af prøver efter § 6 kan der forud for prøven af hver person, der ønsker at aflægge prøve, opkræves en betaling, der ikke overstiger 160 kr.

§ 16. Udover betaling efter §§ 14 og 15 kan den bemyndigede modtage et beløb til dækning af afholdte udgifter til kort, jf. § 12, stk. 2, og eventuel transport.

Ikrafttræden

§ 17. Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. april 1999.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 774 af 13. december 1988 om duelighedsprøver og om udstedelse af duelighedsbeviser ophæves.

Bekendtgørelse nr. 185, 26/3 1999 om uddannelseskraft m.v. til førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 (Speedbådsfører-bekendtgørelsen)

I medfør af § 18, stk. 2, og § 27, stk. 2, i lov nr. 15 af 13. januar 1997 om skibes besætning fastsættes:

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for førere af planende fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 og med længde og fremdrivningseffekt som anført i bilaget til bekendtgørelsen.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder tillige anvendelse for førere af planende fritidsfartøjer med en længde under 4 meter og en fremdrivningseffekt på 19 kW eller derover.

Stk. 3. Fartøjets længde i meter er skrog længden overalt (loa) minus eventuel fenderliste.

Stk. 4. Ved planende fartøjer forstås et fartøj med V-formet bund, et bredt fladt agterskib og ingen egentlig køl eller fartøjer, der er bygget på en sådan måde, at skroget ved en vis hastighed løftes delvist ud af vandet. I tvivlstilfælde afgør Søfartsstyrelsen, om et fartøj er omfattet af denne bekendtgørelse.

§ 2. Førere af fartøjer som nævnt i § 1 skal 1) være fyldt 16 år, og 2) have bestået en af Søfartsstyrelsen fastsat prøve i sejlads med sådanne fartøjer og have erhvervet bevis herfor.

Stk. 2. Personer, der som minimum har bestået duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere, anses for at opfylde kravet i stk. 1, nr. 2.

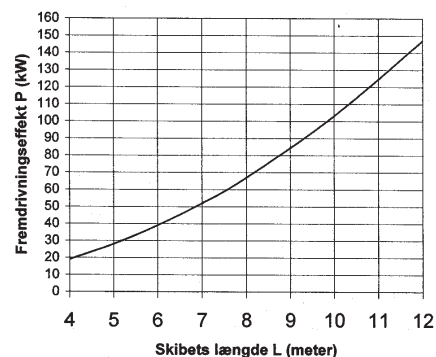
Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan under særlige omstændigheder fritage for den i stk. 1, nr. 2, anførte prøve. Fritagelse for prøven kan dog kun gives, når vedkommende dokumenterer på anden måde at have erhvervet sig tilstrækkelig teoretisk og praktisk kendskab til sejlads med fartøjer omfattet af bekendtgørelsen.

§ 3. Overtrædelse af § 2, stk. 1, i denne bekendtgørelse straffes med bøde.

§ 4. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juni 1999.

Stk. 2. Personer, der er fyldt 16 år, og som ved bekendtgørelsens ikrafttræden kan dokumentere at have været ejer eller bruger af et fartøj som nævnt i § 1 i mindst 1 år, skal dog først have aflagt den i § 2 anførte prøve senest 1. juni 2002.

Bilag

Af diagrammet fremgår, hvorvidt et fartøj er omfattet af bekendtgørelsen. Kurven fremkommer ved følgende formel: $P \text{ (kW)} = L^2 \text{ (meter)} + 3$.

Omfattet af bekendtgørelsens krav er fartøjer, hvis fremdrivningseffekt i kW er lig med eller højere end den værdi, som kan aflæses på den lodrette akse ud for det punkt på kurven, som svarer til skibets længde. Som eksempel kan anføres, at et planende fartøj med en længde på 5,5 meter vil være omfattet, såfremt fartøjets fremdrivningseffekt er på 33,25 kW eller derover ($5,5 \times 5,5 + 3$).

Rundskrivelse vedrørende Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere og Prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 (uddrag)

Gruppe AU nr. 3/99 version 1,0.

1. Formål

Formålet med denne rundskrivelse er at fastlægge Søfartsstyrelsens krav for opnåelse af Duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere og bevis for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20.

4. Generelle bestemmelser

4.1. Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere

Til »Duelighedsprøven i sejlads for fritidssejlere« skal man ved en teori- og en praktikprøve demonstrere specifikt kendskab til følgende emner:

- Teori**
- Søvejsregler
 - Navigation
 - Søikkerhed
 - Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
 - Beskyttelse af havmiljøet

- Praktik**
- Fartøjskendskab
 - Styring og manøvrering af et mindre fartøj
 - Fritidsfartøjers maskineri

4.2. Prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 (speedbåde)

Til »Prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20« skal man ved en praktikprøve demonstrere specifikt kendskab til:

- Søvejsregler
- Fartøjskendskab
- Styring og manøvrering af en hurtiggående motorbåd
- Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
- Søikkerhed
- Beskyttelse af havmiljøet
- Fritidsfartøjers maskineri

Personer, der har bestået prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer, anses tillige for at have bestået praktikprøven til »Duelighedsprøven i sejlads for fritidssejlere«.

Personer, der alene har bestået praktikprøven til »Duelighedsprøven i sejlads for fritidssejlere«, anses ikke for at have bestået »Prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer«.

5. Aflæggelse af prøve

Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere og prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer aflægges for personer, der af Søfartsstyrelsen er bemyndiget til at afholde prøve og udstede dokumentation for bestået prøve.

Bemyndigede kan ikke afholde prøve for personer, de selv har forberedt til prøven (eller til en delprøve).

5.1. Dokumentation for bestået prøve

Dokumentation for bestået prøve eller delprøve skal udstedes af den bemyndigede på særlige kort eller attester udfærdiget af Søfartsstyrelsen.

Attest for bestået delprøve udstedes, når enten teori- eller praktikkdelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere er bestået.

Blåt fotokort udstedes, når begge delprøver af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere er bestået.

Grønt fotokort udstedes, når prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer er bestået.

Når der foreligger dokumentation for, at første delprøve er bestået, og anden delprøve af duelighedsprøven eller prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer er bestået, udsteder den bemyndigede, for hvem prøven er aflagt, dokumentation for bestået duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere henholdsvis bestået prøve for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer.

5.2. Søneringsbevis

Duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere (søneringsbevis) udstedes uden betaling af Søfartsstyrelsen mod forevisning af dokumentation for bestået duelighedsprøve og gyldig syns- og høreprøveattest for søfarende.

5.5 Omprøve

Prøveaflæggeren, der ikke består en delprøve, kan tidligst gå til omprøve 14 dage senere.

...

7. Kravene til duelighedsprøven i sejlads for fritidssejlere

Teori

Teoridelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere kan afholdes delvist som skriftlig prøve, men skal omfatte en individuel mundtlig overhøring i søvejsreglerne.

Læreren bør medvirke som eksaminator under prøven. Den, der som bemyndiget afholder prøven, udarbejder opgaven til den skriftlige prøve og godkender spørgsmål til mundtlig overhøring inden prøvens begyndelse.

Teoriprøven omfatter

- 1) Søvejsregler
- 2) Terrestrisk navigation
- 3) Søsikkerhed
- 4) Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
- 5) Beskyttelse af havmiljøet

7.1. Søvejsregler

Prøveaflæggeren skal være bekendt med indholdet i den seneste udgave af De Internationale Søvejsregler.

Prøveaflæggeren skal ud over at være bekendt med de almindelige bestemmelser i søvejsreglernes afsnit I:

- kunne identificere forskellige kategorier af skibe ud fra førte lanterner og dagsignaler,
- kunne gøre rede for, hvorledes man ved hjælp af gentagne pejlinger kan afgøre, om der er fare for sammenstød med observerede skibe,
- kunne – i tilfælde af fare for sammenstød – afgøre, hvilket skib der har vigepligt, og angive, hvorledes eget skib skal forholde sig,
- kunne redegøre for forholdsregler under nedsat sigtbarhed,

- kunne identificere lydssignaler for forskellige kategorier af skibe i forskellige situationer,
- kunne redegøre for sejlads i snævre løb samt i og i nærheden af trafiksepareringsområder,
- være bekendt med, at der findes særlige regler for sejlads i indre danske farvande, gennem broer, i havne m.v., og hvor oplysninger om disse regler kan findes,
- kunne nødsignalerne.

Prøveaflæggeren skal endvidere kunne redegøre for søvejsreglernes krav om behørigt udkig, for skibsførerens ansvar, samt de almindelige bestemmelser om vagthold i skibe. Til dette hører bl.a. emnerne:

- forsvarlig bemanding,
- behørigt udrustet fartøj, herunder betydningen af korrekt lanterneføring,
- sejlads i nærheden af hurtigfærger, stærkt trafikerede områder m.v.,
- alkohol, euforiserende stoffer og sløvende medicin,
- pligt til at hjælpe andre fartøjer og personer i nød.

7.2. Terrestrisk navigation

Prøveaflæggeren skal kunne redegøre for følgende:

- kompassets inddeling, begreberne styret kurs, misvisning og deviation, sejlet kurs og beholden kurs,
- sammenhæng mellem tid, fart og distance,
- begreberne sejlet og beholden fart/distance, loggen, loddet,
- bestikberegning,
- søkortets indhold og brug,
- farvandsafmærkning efter IALA-system A,
- stedliniebegrebet og de terrestriske stedlinier: mærke, pejling og afstand,
- stedbestemmelse ved samtidige stedlinier,
- stedbestemmelse ved brug af GPS navigator inkl. korrektion for kortdatum,
- planlægning af sejlads ved udlægning af rute-punkter (waypoints).

Prøveaflæggeren skal være bekendt med og anvendelsen af følgende publikationer:

- Fiskeriårbogen, Havnelodsen, Den danske lods og Kort 1.

Prøveaflæggeren skal desuden kunne redegøre for, hvorledes man kan indhente informationer om vejruddisigten for det aktuelle farvandsområde.

7.3. Søsikkerhed

Prøveaflæggeren skal være bekendt med:

- anvendelse af personligt sikkerhedsudstyr (redningsvest, livline mv.),
- anvendelse af kollektivt redningsudstyr (flåde),
- betydningen af at undgå afkøling,
- indpakning af kuldeskadet person,
- organisationen af søredning i Danmark og tilstødende farvande, forholdsregler for at undgå unødige eftersøgninger,
- indholdet af Søsportens Sikkerhedsråds pjecer, hvorledes hjælp tilkaldes, såvel telefonisk som over radio.

7.4. Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer

Prøveaflæggeren skal være bekendt med:

- forebyggelse af brand i fartøjets brændstof,
- forebyggelse af brand i fartøjets tekniske installationer i øvrigt,
- faren ved rygning i køjen,
- anvendelsen af brandslukningsudstyr, der er hensigtsmæssigt i mindre fartøjer.

7.5. Beskyttelse af havmiljøet

Prøveaflæggeren skal være bekendt med reglerne for beskyttelse af havmiljøet (olieudslip, affald, gråt og sort lænsevand, kemikalier etc.) og med fredningsbestemmelserne.

Bemærkninger

Prøveaflæggeren bør forud for prøven have fået demonstreret

- forskellige typer redningsveste, inkl. oppustelige,
- en redningsflåde,
- brugen af brandtæppe,
- brugen af transportable ildslukkere (vand, pulver, CO₂).

Praktik

Praktikdelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere begynder med tilrigning af fartøjet, hvorefter det pågældende fartøjs plads forlades.

Prøven afholdes til søs og afsluttes igen på fartøjets plads. Nødvendig besætning for at sejle båden må være om bord, men prøveaflæggeren er fører af fartøjet under prøven.

Praktikprøven omfatter

- 6) Fartøjskendskab
- 7) Styring og manøvrering af et mindre fartøj
- 8) Fritidsfartøjers maskineri

7.6. Fartøjskendskab

Inden fartøjet forlader sin plads, skal prøveaflæggeren vise et sådant kendskab til fartøjets konstruktion og udrustning, at vedkommende kan forstå klargøring til sejlads. Prøveaflæggeren skal herunder sikre sig,

- at fartøjet er gjort søklar,
- at sikkerhedsudrustningen er på plads og i orden,
- at sejl og/eller motor er klar til brug, at alle ombordværende har den fornødne personlige sikkerhedsudrustning og er vidende om anvendelsen af denne og,
- at besætningsmedlemmerne er klar over deres rolle under sejladsen.

Prøveaflæggeren skal have kendskab til almindelig anvendelse af knob og stik. Dette demonstreres ved, at fortøjninger, fald, skøder mv. behandles korrekt i alle forekommende situationer. Prøveaflæggeren skal endvidere kunne redegøre for sikkerhedsudrustningens brug.

7.7. Styring og manøvrering af et mindre fartøj

Prøveaflæggeren skal kunne:

- afgå fra og anløbe kaj eller bro med pæle,
- styre efter kompas og fjernliggende punkter,
- styre efter mærker overet,
- tage højde for strøm og vinds påvirkning af sejladsen,
- foretage en mand-over-bord manøvre efter følgende retningslinier:

Prøveholderen udkaster »mand-over-bord bøjen« (MOB-bøjen). Samtidig varskos: »Bjærgemærks over bord«. Der skal lægges vægt på, at prøveaflæggeren viser selvstændigt initiativ og foretager følgende:

- Der kastes så hurtigt som muligt en redningskrans ud til MOB-bøjen. Dette kan evt. blot markeres.
- Der etableres udgik efter bøjen.
- Der forberedes grej til indfangning og ombordtagning af en overbordfalden (line, evt. fortøjning o.lign., men IKKE bådshage).
- Der foretages en sådan manøvre, at man kommer helt hen til bøjen og ligger stille ved den i så lang tid, at det er realistisk f.eks. at få en line rundt om en overbordfalden. Bøjen må ikke påsejles eller samles op ved hjælp af en bådshage. Prøveaflæggeren skal kunne redegøre for, hvorledes en bevidstløs person kan bjærges om bord i det til prøven anvendte fartøj med anvendelse af den aktuelle besætning minus en person.

Såfremt prøven aflægges i sejlbad skal prøveaflæggeren endvidere demonstrere kendskab til:

- sætning, bjærgning og rebning af sejl,
- trimning af sejl under såvel rumskøds- som bidevindssejlads,
- stagvending og bomning.

Prøveaflæggeren skal kende til almindelige maritime udtryk som styrbord og bagbord, agter, luv, læ etc. og kunne redegøre for:

- hvorledes en slæbetrosse til/fra andet skib kan fastgøres om bord i eget fartøj,
- hvorledes anker og drivanker anvendes,
- fartøjets begrænsninger i dårligt vejr,
- hvorledes personers placering om bord er af betydning for sikker sejlads, specielt i dårligt vejr,
- betydningen af at være opmærksom på forskellige farer for sejladsen, f.eks. bundgarn, drivgarn, drivtømmer,
- forholdsregler i forbindelse med oprækkende byger,
- vejruddsigens indhold på prøvetidspunktet for det farvandsområde prøven afholdes i.

7.8. Fritidsfartøjers maskineri

Prøveaflæggeren skal demonstrere kendskab til:

- måling af brændstofbeholdningen om bord og beregning af fartøjets rækkevidde under forskellige omstændigheder,
- motorens brændstofførsel og evt. tændingssystem. Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstofs-systemet,

- motorens smøreloliebeholdning og supplering heraf,
- kontrol af motorens kølesystem.

Prøveaflæggeren skal kunne:

- starte og stoppe motoren,
- omskifte mellem frem/bak og fritstille skruen,
- regulere skruens effekt (omdrejninger / stigning),
- nødstoppe motoren.

Såfremt den øvrige prøve udelukkende afholdes for sejl, behøver det fartøj som motordelen af prøven afholdes i, ikke at forlade kajen.

Bemærkninger

Prøveaflæggeren skal gennemføre hele prøveforløbet under iagttagelse af søvejsreglerne, herunder med specielt fokus på vagthold, behørig udgik og vigereglerne.

Prøveaflæggeren skal desuden have et kendskab til pensum fra teoripróven herunder søredning, forebyggelse og bekæmpelse af brand og beskyttelse af havmiljøet, baseret på f.eks. Søsportens Sikkerhedsråds pjecer.

8. Rammer for den praktiske prøve

8.1. Fartøjet

Prøven skal afholdes i et fartøj, der opfylder følgende betingelser:

- Vandlinielængden skal være mindst 4,5 m,
- Bruttotonnagen skal være under 20,
- Maskineffekt på mindst 3,5 kW (4,5 hk). Dog kan det vælges at aflægge prøven i et fartøj uden maskineri. I så tilfælde skal den del af prøven, der vedrører fritidsfartøjets maskineri aflægges i et andet fartøj, der dog ikke behøver at opfylde vandliniekra- vet på mindst 4,5 m. Maskinen kan være en påhængsmotor.
- Fartøjet skal være udrustet med kompas, der kan ses fra styrepladsen, og som er velegnet til at styre efter.
- Fartøjet skal have en sådan konstruktion og størrelse, at det efter prøveholderens skøn stiller rimeligt store krav til føreren om beherskelse af almindelige principper for manøvrering.

Et fartøjet, som prøven aflægges i, forsynet med såvel sejl som motor, bestemmer prøveaflæggeren selv, under hvilket fremdrivningsmiddel prøven skal aflægges, f.eks. at manøvrer uden for havn bliver foretaget for sejl, men at havnemanøvrer gennemføres for motor.

Valget af fremdrivningsmiddel i forbindelse med prøvens afholdelse skal dog være i harmoni med bådens hele karakter. En prøve i f.eks. en folkebåd med påhængsmotor bør aflægges for sejl, medens en større sejlbad med indbygget kraftig dieselmotor meget vel kan gennemføre havnemanøvrer for maskine og manøvrere uden for havnen for sejl. I tilfælde af, at prøveaflæggelsen finder sted i sejlbad med egentlig motorinstallation, skal kendskabet til fritidsfartøjets maskineri demonstreres om bord i prøvefartøjet.

Prøveaflæggeren må om nødvendigt selv stille fartøj til rådighed ved prøven.

8.2. Mand-over-bord bøj

Til brug for prøven skal der medtages en MOB-bøje. Til prøven er udformningen af denne bøje fri, den skal dog flyde lavt i vandet.

Det anbefales, at manøvren også øves med et emne, der i størrelse og vægt ligner en person liggende i vandet således, at der kan trænes i bjærgning af en bevidstløs person. Dette kan f.eks. være en »udstoppet« kedeldragt ikklædt en redningsvest.

8.3. Vejret under prøven

Vejrforholdene under prøven må være af en sådan karakter, at de stiller rimelige krav til prøveaflæggeren. Således vil vindstyrker under ca. 4 m/s normalt ikke være tilstrækkeligt, ligesom vindstyrker over 12-14 m/s normalt vil være grund til at udskyde prøven.

Bemærkninger

Fartøj, motor og MOB-bøje skal godkendes af den bemyndigede inden prøven påbegyndes.

9. Kravene til prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20 (speedbåde)

Prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer omfatter:

- 1) Søvejsregler
- 2) Fartøjskendskab
- 3) Styling og manøvrering af en hurtiggående motorbåd
- 4) Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
- 5) Søsikkerhed
- 6) Beskyttelse af havmiljøet
- 7) Fritidsfartøjers maskineri

9.1. Fartøjskendskab

Prøveaflæggeren skal have kendskab til almindelig anvendelse af knob og stik. Dette demonstreres ved, at fortøjninger mv. behandles korrekt i alle forekommende situationer.

Inden fartøjet forlader sin plads, skal prøveaflæggeren vise et sådant kendskab til fartøjets konstruktion og udrustning, at vedkommende kan forestå klargøring til sejlads.

Prøveaflæggeren skal herunder sikre sig,

- at sikkerhedsudrustning og redningsmateriel er på plads og i orden,
- at fartøjet er gjort søklart,
- at alle ombordværende har den fornødne personlige sikkerhedsudrustning og er vidende om anvendelsen af denne og,
- at besætningsmedlemmerne er klar over deres opgaver under sejladsen.

Prøveaflæggeren må endvidere være klar over, hvilket redningsmateriel og sikkerhedsudstyr, der findes om bord, og kunne anvende dette efter dets formål.

9.2. Styling, manøvrering og sejlads med visse motordrevne fritidsfartøjer

Prøveaflæggeren skal kunne:

- afgå fra og anløbe kaj eller bro med pæle,
- bakke mellem pæle eller bøjer,
- styre efter kompas og fjertliggende punkter,
- accelerere og foretage korrekt hurtig-stop,
- manøvrere fartøjet i høj fart i frit farvand,

- omskifte mellem frem og bak samt fritstille skruen,
- regulere skruens effekt (omdrejninger/stigning),
- indstille evt. trimror, så det passer til aktuel marchfart og bølgehøjde,
- tage højde for strøm og vinds påvirkning,
- foretage en mand-over-bord manøvre efter retningslinier i pkt. 7.7.

Prøveafløggeren skal kunne redegøre for/ demonstrere/visе, at vedkommende

1. ved hjælp af gentagne pejlinger kan afgøre, om der er fare for sammenstød med observerede skibe,
2. i tilfælde af fare for sammenstød kan anvende vigereglerne nævnt i Søvejsreglerne,
3. er klar over vigtigheden af til stadighed at opretholde behørig udkig og at sejle med sikker fart,
4. har kendskab til afstandsbedømmelse og standselængde specielt ved høj hastighed,
5. kender betydningen af den lokale farvandsafmærkning,
6. kender almindelige maritime udtryk som f.eks. styrbord, og bagbord, agter, luv, læ osv.,
7. har kendskab til lokale sejladsbestemmelser,
8. er bekendt med reglerne for beskyttelse af havmiljøet (olieudslip og affald) og lokale politivedtægter og fredningsbestemmelser.

9.3. Søsikkerhed

Prøveafløggeren skal kunne redegøre for:

- hvorledes en slæbetrosse til / fra andet skib kan fastgøres om bord i eget fartøj,
- hvorledes anker og evt. drivanker anvendes,
- fartøjets begrænsninger i dårligt vejr,
- hvorledes personers placering om bord er af betydning for sikker sejlads, specielt i dårligt vejr,
- betydningen af at være opmærksom på forskellige farer for sejladsen, f.eks. bundgarn, drivgarn, drivtømmer,
- vejrudsigens indhold på prøvetidspunktet for det farvandsområde prøven afholdes i,
- de vigtigste nødsignaler og deres anvendelse.

9.4. Fritidsfartøjers maskineri

Prøveafløggeren skal demonstrere kendskab til:

- udluftning af evt. motorrum,
- måling af brændstofbeholdning om bord og beregning af fartøjets rækkevidde under for-

skellige omstændigheder,

- motorens brændstofforsyning og evt. tændingssystem. Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstofsystelet, smøreliebeholdningen og supplering heraf,
- kontrol af motorens kølesystem,
- nødstop af motoren.

Prøveafløggeren skal være bekendt med:

- forebyggelse af brand i fartøjets brændstof,
- forebyggelse af brand i fartøjets tekniske installationer i øvrigt,
- anvendelsen af brandbekæmpelsesudstyr, der er hensigtsmæssigt i mindre fartøjer.

Bemærkninger

Prøveafløggeren skal desuden have et praktisk kendskab til de for denne prøve relevante pjecer udgivet af Søsportens Sikkerhedsråd.

10. Rammer for prøven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer med en bruttotonnage under 20

10.1. Fartøjet

Prøven skal afholdes i et fartøj, der opfylder følgende betingelser:

- bruttotonnagen skal være under 20,
- fartøjet skal være planende,
- skroglængden skal være mindst 4 m,
- fremdrivningseffekten i kW skal som minimum være lig med eller større end kvadratet på skroglængden plus 3. Eksempelvis skal en båd med skroglængden 4,80 m have en fremdrivningseffekt minimum 26,04 kW ($4,8 \times 4,8 + 3 = 26,04 \text{ kW}$). 1 kW svarer til 1,36 hk.
- fartøjet skal være udrustet med kompas, der kan ses fra styrepladsen, og som er velegnet til at styre efter.
- fartøjet skal i øvrigt have en sådan konstruktion og størrelse, at det efter prøveholderens skøn stiller rimelig store krav til føreren om beherskelse af almindelige principper for manøvrering såvel som de særlige principper, der gælder for manøvrering af den her omhandlede fartøjstype.

Prøveafløggeren må om nødvendigt selv stille fartøj til rådighed ved prøven.